

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 via.
od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 18. julija 1914.

Št. 28.

Tabor v Št. Jakobu v Rožu.

Koroški Slovenci se zbirajo in glasno
trkajo na vrata c. kr. vlade in odločno za-
hte vajo: Daj nam pravice! Ta samozavest
in odločnost! Kdo bi jo bil pričakoval v na-
ših širših ljudskih masah, ki so bile vajene
nemškega in vladnega biča kakor živinče,
ki ga venomer tepeš in si ne zna in ne more
pomagati. Nesramnosti, ki jih uganjajo zad-
nje čase s Slovenci nemški nacionalci, so
razburile naše ljudstvo do dna duše! In tako
se zbiramo v velikanskih množicah in kli-
čemo glasno in jasno. Prosimo pa ne več!
Petdeset let smo prosili in v
odgovor dobivali brce in za-
smeh! Zdaj zahtevamo! Ljudska vo-
lja in pravica mora zmagati in bo tudi zma-
gala proti vsem hujskačem in krivici. Ker
ljudska volja je mogočna, kakor reka, ki
prestopi bregove in je nihče ne more zajezi-
ti. To in taki so naši tabori! Nemški nacionalci
se jih bojijo, zapeljanim, nevednim nem-
škutarjem se odpirajo oči, kupljeni nemšku-
tarji, renegati pa se sramujejo, če imajo še
malo sramu, ali pa od jeze divjajo. Saj je
popolnoma prav poudarjal na taboru v Št.
Jakobu g. župnik Ražun, da nihče ne goji
večjega sovraštva kakor ga ima odpadnik
do tega, od česar je odpadel. Že stari naši
pradedje so vedeli to in rekli: Poturica
(poturčen kristjan) je hujši od Turka!

Tabor v Št. Jakobu v Rožu minolo nede-
ljo je bil vreden naslednik šmiheškemu.
Dasi se zanj ni delalo tako velikih priprav,
kakor za Šmihele, dasi Št. Jakob ni tako sre-
dišče za Zgor. Koroško, kakor je Šmihele za
Sp. Koroško, vendar je uspel tabor v Št. Ja-
kobu bolj sijajno, kakor smo mogli priča-
kovati. Dvatisoč do poltretji tisoč naroda se
je zbralo in napolnilo obširen in za tabor
pripraven prostor pod milim nebom na dvo-
rišču »Narodnega doma«. Zunanji sijaj so
dale taboru mnogoštevilne zastave in zla-
sti še krasno ovenčani vozovi, zaviti v slo-
venske, žalne (črne) in cesarske zastave,
prav v duhu tabora, in z velikimi napisi:
Kostanje, Štebenj, Malošče, Podravlje, Lipa
itd. Našteli smo jih 32.

Ob tri četrt na tri je otvoril načelnik
»Katoliškega političnega in gospodarskega
društva za Slovence na Koroškem« g. dr.
Janko Brejc tabor s pozdravom:

Slavni zbor! Otvarjam drugi slo-
venski narodni tabor na Koroškem
v letošnjem letu in vas vse prav pristrčno
pozdravljam, ki ste prihiteli v nenavadno
veličastnem številu od vseh krajev Zgornje
Koroške, od Šmohorja do vzhodnih vrat ce-
lovškega mesta. Bodite pozdravljeni! Bog
vas sprimi! (Živio-klici.)

Pozdravljam našega dičnega državnega
in deželnega poslanca g. Grafenauerja.
(Živahni živio-klici in viharo ploskanje.)
Naznanjam, da bo v kratkem tu gosp. drž.
in deželni poslanec Evgen Jarc iz Ljub-
ljane. (Mogočno vzklikanje: Živio g. Jarc!
Živeli bratje!) Pozdravljam vse naše vrle
slovenske župane (viharno ploskanje) in
druge velmože (ponovno odobravanje), pre-
častito našo duhovščino (živio-klici in plo-
skanje), ves narod, ki je prišel od blizu in
daleč na krasno ozaljšanih vozovih (na-
vdušeni živio-klici in viharo ploskanje);
prav posebno veliko dolžnost pa imam, da
toplo pozdravim tiste naše rojake, ki prih-
jajo takorekoč z narodnega bojišča iz Štebna
in Malošče (viharno odobravanje), ki so vo-
dili krut in junaški boj pri občinskih volit-

vah. Za mrvico so sicer tokrat še propadli,
ali močno nemškutarsko trdnjavo so tako
razmajali, da stoji na trhli podlagi. Tudi
Rim ni padel z enim samim naskokom. Le
s pogumom naprej, in zmaga bo naša. (Po-
novno burno odobravanje.)

Brez smeti na domačih tleh!

Konstatiram, da smo tukaj
zbrani **sami koroški Slovenci** Zgornje
Koroške, brez smeti, brez ljulike in pez-
deca (bučna veselost). Ljulika in pezdec sta
se strašno trudila, da bi tabor preprečila.
Seveda zastoj, ker dozda veljajo za Slo-
vence še avstrijske postave in ne želje in
ukazi vsenemških hujskačev. (Odobravanje.)
Konstatiram, da zborujemo na domačih
tleh. (Klici: Tako je!)

O hišni pravici.

Konstatiram, da nismo sovražniki Nem-
cev (klici: Tako je!), ampak da hočemo na
svojih domačih, slovenskih tleh biti sami
gospodarji. Ne hodimo zborovat
med Nemce, zato pa hočemo
imeti tudi mir na naših tleh!
(Viharno odobravanje.) Zato protestiram
proti »Freie Stimmen«, ki govorijo o »Haus-
rechtu«, o hišni pravici. **Tukaj imamo Slo-
venci hišno pravico in nihče drugil!** (Burno
odobravanje.) In te pravice se bomo poslu-
žili, a ne tako, kakor delajo Nemci, da bi
druge metali ven. Da! Goste sprejemamo
pod svojo gostoljubno streho, ampak samo
tako dolgo, dokler se obnašajo kot gostje.
(Klici: Tako je! in ploskanje.) Če pa ti
gostje začnejo segati po naši
lepi zemlji, po našem imetju in
po naših otrokih, potem pa se-
žemo po hišni pravici, kakor jo
Nemec razume! (Viharno odobravanje.)

Odkdaj pa so »Freie Stimmen« tu gospo-
dar? (Fej-klici.) Priporočam jim, da si v teh
vročih pasjih dneh denejo mrzle cunje na
glavo, da jih mine ošabnost, oholost in no-
rost, plod vročinske bolezni. (Veselost.)

Govornik predstavi nato vladnega za-
stopnika g. vladnega tajnika dr. Lahov-
nika iz Beljaka. (Živio-klici.)

Ob grobu zaščitnika . . .

Z jasnim in razločnim glasom, ki je raz-
odeval na zunaj notranja čustva, je nade-
ljal govornik ob grobní tišini množice, ki
je po prvih besedah snela klobuke z glav: Vsi
še stojimo pod neizbrisnim vtisom strašne
nesreče, ki se je zgodila danes pred štirinaj-
stimi dnevi v stolnem mestu Bosne, v Sara-
jevu. Kri nam je zastala v žilah, ko se je po-
trdila novica o groznem hudodelstvu, ka-
kršnih pozna svetovna zgodovina le malo.
Kleta roka srbskega študenta je dvignila
morilno cev proti vzvišeni osebi presvetlega
prestolonaslednika in njegove blage gospe
soproge in v dveh sekundah vpihnila luč
življenja njima, na koja so se s ponosom, z
samozavestjo in upapolnostjo obračale oči
vseh resničnih, iskrenih avstrijskih patri-
jotov.

Neskončna žalost se je razgrnila po vseh
pokrajinah naše širše in ožje domovine, huj-
ša, kakor če bi bili veliko bitko izgubili. Od
Kraljevega gradca l. 1866. sem v
Avstriji ni bilo večje žalosti in
potrtosti. Takrat so jo povzročili Prusi,
danes Srbi!

Naš jezik nima izraza, s kojim bi se
dalo zadosti ostro označiti in ožigosati ta
nečloveški, barbarični zločin in tiste, ki
so ga naročili. Tuliti bi mogli od ža-
losti, gneva in svetega ogorčenja!

Svet navadno šele tedaj, kadar kdo
umrje, spozna, kaj mu je bil pokojnik. Tako
tudi tukaj. Šele sedaj vemo, kaj smo v njem
imeli, ko smo ga na tak strašen način izgu-
bili. Celih 25 let se je na najvestnejši način
pripravljajal za truda in odgovornosti polno
nalogo, ki ga je čakala, kadar bi naš iskren-
no ljubljeni, sivolasi vladar zatislil svoje
trudne oči. Skrbno je študiral vsa pereča
vprašanja naše notranje in zunanje politike,
in reči se sme, da jih je do dna spoznal. Po-
sebnó pozornost je posvečal vojaštvu in
mornarici. Bil je naš poklican vojskovodja,
ako bi bilo treba za orožje prijeti.

Bil je kremenit značaj, mož svojih mi-
sli, ki sveta in razmer ni gledal skozi pobar-
vana očala šablonskih uradnih poročil, am-
pak gledal in sodil je samostojno kakor ma-
lokdo. To je bila ena najsvetlejših strani nje-
gove izredne osebnosti.

Zato se je od njega po pravici pričako-
valo velikih dejanj.

Zlasti mi Slovenci in Hrvat-
je imamo še prav poseben po-
vod, žalovati ob odprtem grobu
pokojnega prestolonaslednika.
Iz trojnega vzroka nam je bil posebno blizu,
posebno mil in drag:

Prestolonaslednik — vzoren katoličan.

Ker je bil tako skozi in skozi katoliške-
ga mišljenja in življenja, da bi ga po vsej
pravici smeli imenovati drugega Fer-
dinanda Katoliškega; ni bil kato-
lik samo po krstnem listu, ne samo za para-
do, marveč je s celo svojo rodbino tudi kato-
liško živel; bil je tudi v tem pogledu cel-
mož, brez strahopetnosti in polovičarstva;
vsak mesec je sprejel svete zakramente in
še predno se je podal na usodno pot v Bos-
no, se je izpovedal in prejel sveto obhajilo!
To je bil praktičen katolik, da se
vsi lahko nad njim vzgledujemo. Zato pa so
ga sovražniki svete Cerkve tudi ljuto sovra-
žili: Pravoslavno srbstvo, los-von-Romovci
in vse framonstvo. Vsem tem je bil enako
na potu, in vsi ti so se enako od-
dahnili, ko je padel. (Pritrjevanje.) To
je treba resnici na ljubo pribiti!

Soproga — slovanska plemkinja.

Bil nam je posebno mil in drag tudi za-
to, ker mu je bila družica v nenavadno sreč-
nem, vzglednem zakonskem življenju slo-
vanska plemkinja, češka grofica Chotek, ki
jo je presvetli cesar povzdignil v vojvodski
stan. Bila mu je zvesta družica v življenju
in ostala sta združena tudi v smrti. Češčen
in hvaljen bodi spomin te vrle žene. (Klici:
Slava!)

Prijatelj Slovencev in Hrvatov.

In tretjič: Ranjki nadvojvoda je bil po-
seben prijatelj ravno nas Slo-
vencev in Hrvatov. (Viharni klici:
Slava mu!) Kaj smo pričakovali od njega!
Kaj je obetala njegova moška odločnost, nje-
gova železna volja združena z jasnim
spoznanjem političnih potreb
današnjega časa! Z bistrim pogledom, ki ga
niso motile motne politične fraze, na koje
dva naroda opirata svojo politično samo-
pašnost, v škodo vseh drugih, je videl,
kaj je monarhiji treba, da ozdravi od kro-
ničnih notranjih bolezni; spoznal je, da je
moč države na jugu trebanaslo-
niti na Slovence in Hrvate (Vi-
harno odobravanje), ki so bili od nekaj naj-
zvestejši steber monarhije in dinastije, ki so
v težkih in nesrečnih dneh vedno neomajno
stali za svojega cesarja, četudi od drugih

narodov in od nemških in mažarskih vlad tlačeni in zatirani, četudi pastorki v skupni hiši, smo Slovenci in Hrvati državi in dinastiji vedno služili z zvestobo in ljubeznijo prvorojencev! Kajti lojalnosti se nam ni treba učiti, ona nam je prirojena kakor ljubezen do svoje grude in svoje narodnosti. (Pritrjevanje.)

Danes se splošno priznava, da je bila v načrtih pokojnika nam Slovencem in Hrvatom odkazana posebno važna naloga, da nas je on hotel povzdigniti k novemu političnemu življenju, da nam je hotel nekako staro Ilirijo obuditi!

Visok dostojanstvenik se je te dni izrazil, da smo Slovenci s Fran Ferdinandom izgubili mogočnega zaščitnika!

Hotel je nas in Hrvate narodno in politično zadovoljiti in iz teh dveh narodov ustvariti mogočen jez proti velesrbski in laški propagandi in tej izpodmakniti tla. Zato je bil tej propagandi na potu in zato je moral pasti. (Pritrjevanje.)

Za nas, za naše ideale je umrl mučeniške smrti — naš mučenik je! (Klici: Slava mu! Večna slava!)

To je spoznalo tudi ljudstvo, ki ne vidi za kulise, ki pa je instinktivno začutilo, kaj je izgubilo. Zato se je kakor en mož dvignilo slovensko in hrvatsko ljudstvo, da da duška svoji bolesti nad prebridko izgubo. Hrvatje so v sveti jezi planili po Srbih, da je prišlo do krvavih spopadov, mi Slovenci pa smo sicer tiho, toda nad vse dostojno dali izraza svoji srčni, globoki žalosti v neštevilnih izjavah vseh naših korporacij, društev itd. in mnogih posameznikov.

In tudi današnji tabor naj bo predvsem posvečen spominu sarajevskih žrtev. Slava, trikratna slava spominu Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg! (Viharni slava-klici.) Ta tabor naj bo obenem pa tudi glasen in slišen, plameneč

protest proti obrekovanju našega patriotizma.

Mi vemo, zakaj da odkritosrčno z Avstrijo držimo; mi vemo, da izven nje nimamo ničesar iskati, da zunaj njenih meja nimamo krvnih bratov kakor Nemci in Lahi, ki v slučaju nesreče lahko že »odrešenim« bratom padejo v mehko naročje. Pri nas je drugače: naš patriotizem je zato utemeljen v naših narodnih eksistenčnih pogojih in se ž njimi popolnoma zлага. Zato je nečuvena nesramnost, kako v zadnjem času nekateri podivjani nemški listi, kakor »Freie Stimmen«, obrekujejo in lažejo. (Klici: Sramota! Fej!) »Freie Stimmen« (Viharni fej-klici), ki so še pred par meseci o prestolonasledniku tako pisale, da je moral državni pravdnik odstopiti (Klici: Sramota!), ker jih ni — konfisciral. In ti ljudje hočejo nas patriotizma in lojalnosti učiti!

Ti ljudje, ki romajo na Bismarckov grob (fej-klici), ti častilci vsega, kar po pruskem diši (pritrjevanje), ti ljudje, ki svoja zborovanja redoma zaključujejo s kljubovalno pesmijo »Wacht am Rhein«, ti ljudje, ki celo v avstrijskem parlamentu »Heil Hohenzollern« kličejo — ti se ogrinjajo v plašč avstrijskega patriotizma in se drznejo sramotiti naša sožalna patriotska čustva in na ta nezaslišan način izzivati lojalno slovensko prebivalstvo! (Viharni fej-klici in medklici: In vlada trpi to?) Cela meja proti Laški je od obeh strani natlačena vojaštva, kakor da bi pred vojsko stali. In v tem času se vsenemška propaganda ostentativno in brez sramu brati in družiti z laško iredento

v Gorici, Trstu in Istri (poslanec Grafenauer: V Pulju) zoper avstrijske Slované! (Burni klici: Sramota! Lažipatriotje! Proč z izdajci!) Častilci Lucchenija in častilci Oberdanka. (Ponovni fej-klici.) Ta družba nas nikoli ne bo učila patriotizma! (Viharni klici: Nikoli!)

S studom in gnjevom se obračamo od te družbe proč in dvigamo svoj pogled proti prejasnemu prestolu, proti sivolasemu starčku, upognjenemu sicer od teže let in prebridihih izkušenj, toda čilemu na duhu in telesu, dvigamo svoj pogled na njega, ki je dobrotljiv oče in varuh nas vseh, ki vse svoje narode enako ljubi in bi vsem rad ustregel in ki nič bolj ne želi, kakor sreče vseh narodov te monarhije.

Ves svet ga občuduje in obožava, njega, ki mu je usoda toliko naložila, kakor morda nobenemu zemljanu — brata so mu ustrelili mehikanski ustaši, nadepolni edini sin je umrl nenadne smrti, ljubljeno soprogo cesarico Elizabeto mu je zabodel laški anarhist in sedaj je padel še prestolonaslednik kot žrtev državi sovražne srbske agitacije. Edina tolažba mu je zavest zvestobe in udanosti vseh narodov monarhije. Tudi mi Slovenci ne zaostajamo za drugimi. Ob tej slovesni uri zagotavljamo zvestobo ljubezni in obnavljamo prisego ter kličemo: Cesar Franc Jožef živio! (Urnebesni klici: Živio in dolgotrajno ploskanje.)

Pozdrav domačega župana.

G. župan Mayer je pozdravil tako-le: Slavni zbor! V imenu šentjakobske občine Vas prav pristrčno pozdravljam, ki ste se zbrali v tako velikem številu, tembolj, ker že več let v Št. Jakobu ni bilo zbranega tako ogromnega števila koroških Slovencev. Danes hočemo slovesno pokazati, da smo na naših domačih tleh mi gospodarji (pritrjevanje), da si ne damo kratiti naših pravic (odobravanje), da hočemo biti vsepovsod enakopravni z drugimi narodi (živioklici in ploskanje). Nadalje hočemo skupno izraziti svoje pristrčno sožalje h grozni nesreči v Sarajevu in svojo popolno vdanost in zvestobo presvetlemu cesarju, cesarski rodbini in monarhiji. (Živahno odobravanje.) Pozdravljam še enkrat in kličem: V boj za naše pravice! (Dolgotrajno odobravanje.)

Predsednik dr. Brejc naznani, da sta ravnokar došla gospoda državni in deželni poslanec Evgen Jarc in deželni poslanec župnik Piber, ki ju zborovalci navdušeno pozdravijo. Živahno aklamiran povzame nato besedo gospod

Evgen Jarc:

Slavni zbor! Kakor da je zadela strela v hrast, ki je stal ponosno na gori, kakor da je uničila toča žitno polje, ki je šlo v klasje in obetalo bogato žetev, tako je zgrabilo nas vse, ko smo čuli o sarajevskem atentatu. (Pritrjevanje.)

Zgrabilo nas je moralopoločlovesko, kar se je zgodilo v Sarajevu. Ko ga je pozdravljalo ljudstvo v živio-klici, je planil nanj morilec, kakor živina, in tudi ona, ki se je doma branila, da bi pustila njega samega, in je rekla: Kjer je tvoj prostor, je moj prostor, se je tudi zgrudila kot nedolžna žrtev smrtonosne kroglice. Prva misel je bila na tiste tri otroke, Zofijo in oba dečka, ki so se ob tej novici zgrudili, kakor mrtvi, v gradu Konopište.

Zgrabilo nas je kot Avstrijce. Zakaj pričakovali smo, da bo s Franc Ferdinandom naštopil mož močne volje, ki bo, oprt na vojaštvo in mornarico, dal vsem narodom pravice in tako uredil in okreplil

Morali bi zatorej, kadar čutimo bolečine v prsih, zbadanje v hrbtu, revmatične, protinske in nevralgične bolečine, pravočasno rabiti Fellerjev rastlinski esenčni fluid z znamko »Elzafluid«, da zlo, če mogoče, zadušimo v kali. To se nam bo s tem staropreizkušenim sredstvom tudi lahko posrečilo.

Sami smo se večkrat o tem prepričali in tudi mnogi zdravniki potrjujejo dobre uspehe Fellerjevega fluida z znamko »Elzafluid«. Gospod dr. Jožef Estmeister, Wildenau, pošta Aspach, piše, da je pri vsakdanjih motitvah zdravja Fellerjev fluid izborna služil. Gospod dr. Kittel, Kralj. Vино-

prenovljeno državo v blagor vseh njenih narodov.

Zgrabilo nas je kot katoličane. Katoličan z dušo in s telesom je bil Franc Ferdinand, ki so ga zato zasovražili »pročodrimovci«. Ko so pred leti začeli gibanje »proč od Rima«, pri Vas dr. Angerer in drugi, tedaj se je na Dunaju ustanovilo »Katoliško šolsko društvo«. Tedaj je pokojni prestolonaslednik Franc Ferdinand prostovoljno prevzel pokroviteljstvo nad društvom in rekel društvu predsedniku Schwarzu: Že dolgo opazujem z zadovoljstvom delovanje Katoliškega šolskega društva in je odobravam, zlasti ob času pročodrimske gonje, ki je obenem pročodravstirska gonja in je torej potreben najhujši boj proti njej.

Zgrabilo nas je v prvi vrsti še kot Jugoslovane. Zakaj je bil umorjen? Presenetljiv odgovor! Krogla Jugoslavana — Srba je umorila največjega prijatelja Jugoslovana, v jugoslovanskem mestu, ki ga vlada slovanski minister. Kdo si more to tragiko razložiti? Imamo razlago. Velesrbska agitacija to in onostran Drave je vedela, da hoče Franc Ferdinand zadovoljiti Slovence in Hrvate ter jim dati narodne pravice. To pa je proti velesrbskemu programu. Ker je hotel nas zadovoljiti, je padel kot žrtev. A morilec je dosegel nasprotno!

Mislil je, da bo revolucija v Bosni, na Hrvaškem in morda še na Slovenskem, a planil je Hrvat na tiste Srbe, ki jih je naša vlada na jugu proti Hrvatom protežirala kot svoje ljubčke (pritrjevanje).

Slovenci smo pa pri pogrebu pokazali svojo pristrčno ljubezen do obeh žrtev. Slovo na ljubljanskem kolodvoru, to je bil prizor, tako pretresljiv, da ni bilo skoro očesa, ki ne bi bilo rosno. Naša dekleta, naše žene so jima na pogrebem potu postlale z rožo, ki sta jih pokojna najbolj ljubila, z vrtnico. Povsod, koder se je vozil vlak, je prišla duhovščina, mladina, naše ljudstvo in izražalo svojo žalost nad to svojo grozno izgubo.

Nemškonacionalna gonja.

In sedaj pridejo banditje od nemškega nacionalnega časopisja (Pritrjevanje), sedaj pridejo notorični norci (Veselost), kakor »Štajerčev« urednik Linhart (Bučna veselost), kar se je pri sodnji dokazalo, ker se je izgovarjal, da je na pametibolan (Ponovna bučna veselost) in pa celovski Lackner (Burni fej-klici) in pišejo po banditovsko o našem patriotizmu.

Zvesti do groba in preko groba.

Znana je pripovedka o treh prijateljih, ki spremljajo človeka do groba. Slovenci smo ostali Francu Ferdinandu zvesti do groba in mu ostanemo zvesti še preko groba. Nemški radikalci mečejo že sedaj kamenje na njegov grob. Naš patriotizem je čist in nesebičen. (Odobravanje.) Nam prestolonaslednik, odkar je mrtev, ne more ničesar koristiti, in vendar nas je sililo, da javno povemo, da je padel v grob mož, ki nam je nepozabljiv. (Pritrjevanje.) Sedaj pa lažejo o nas te propalice — ti vsenemški patriotje, patriotje na odpoved, ki hočejo tako dolgo biti patriotje, dokler jim vlada, država služi. (Viharno pritrjevanje.) To je poslanec Markhl jasno povedal na nemškem Volkstagu v Celovcu. (Klici: Sramota!)

Le pogledimo petnajst let nazaj! Kdo je bil tisti, ki je gojil Bismarckov kult, čigava podoba visi v sobah nemških buršev in pevcev? (Klici: Bismarkova!) S katero pesmijo zaključujejo svoje prireditve,

gradi, piše, da je Fellerjev fluid v svoji praksi rabil z izbornim uspehom, in tako sodijo mnogi drugi zdravniki.

Pri trpljenju vsled prehlajenja in pri bolečinah vseh vrst je zanesljiv pomočnik in bi ga naši bralci morali vedno imeti v hiši, ker 12 steklenic stane samo 5 kron franko.

Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elzakroglice«, 6 škatlic za 4 K, bi morali naši bralci za varstvo proti želodčnim težkočam, zagatenju itd. naročiti pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67 (Hrvatsko).

... cislr.

Mali sovražniki.

Vkljub vsej človeški previdnosti, vkljub vsem modrim napravam sopil, nosu, ust, žrela in vratu, vendar premnogi majhni sovražniki v obliki prahu, bolezenskih kali in bacilov vdirajo v sopila. S temi malimi, ali zaradi njih neštevilna prav nevarnimi sovražniki imajo naša pljuča noč in dan srdit boj. Da v tem boju zopet in zopet zmagamo, treba nam je zdravih prsi in se moramo vsaj na zunaj varovati bolečin in motenj.

ali s tisto, kakor jih mi, namreč s cesarsko pesmijo? V Mariboru je govoril neki nemški burš: Proč od Avstrije! (Gromoviti fej-klici in klici: In to trpi vlada?) Tako je govoril pred očmi tistih, ki hočejo biti naši sodniki! (Viharni klici: Fej! Škandal!) Nemcem pride ta žalostna zadeva v toliko prav, v kolikor jim pride prav v boju proti Slovincem! (Burno pritrdjevanje.) Solze, ki jih nemški nacionalci točijo, so krodilove solze! Kako res žalostno je bilo v Celovcu za časa žalovanja! Naj bi tam umrla katerakoli veličina, recimo Lackner (Bučna veselost), gotovo bi bilo več zastav, kakor sedaj, ko je umrl prestolonaslednik. (Pritrdjevanje.) Rože na grobu Ferdinanda še niso uvene, in že piše o njem »Grazer Tagblatt« besede, ki bi bile gotovo konfiscirane, če bi jih bil zapisal gospod Smodej. (Pritrdjevanje.) Ta list piše, da Franc Ferdinand ni bil noben politik, njegov državni načrt je bila fantazija; da mu ni treba psalmov in ne jokati jere-mijad za njim! (Viharni klici ogorčenja: Fej! Sramota! Hinavski izdajalci!)

Naši cilji odkriti in jasni!

Odgovor nas Slovencev je kratek! Ljudje, ki v srcu nosijo Bismarkovo sliko, ljudje Linhartovega in Lacknerjevega kalibra nas nikdar ne bodo učili avstrijskega patriotizma. (Burno odobravanje.) Posebno še, ker so bili naši cilji vedno odkriti in jasni; povsod smo povdarjali, da naša domovina je in bo Avstrija! (Viharno odobravanje.) Rekli pa smo, da zahtevamo, da se Slovincem naj priznajo pravice kakor drugim narodom. (Pritrdjevanje.) Razbiti v dveh deželah pod nemško, v dveh pod laško komando, in samo v eni pod slovensko zastavo, to je na Kranjskem, smo zahtevali in zahtevamo, da se združijo vse slovenske dežele v eno, v veliko slovensko in hrvatsko močno državo pod habsburškim žezlom v okviru avstrijske monarhije kot najtrdnější steber monarhije na jugu, ob Adriji. (Viharno odobravanje.) Kdor trdi o nas, da kaj drugega zahtevamo, je grdi lažnik! (Pritrdjevanje.) Obsojamo velesrbsko propagando! (Pritrdjevanje.) Če so bili kje kaki mladeniči zapeljani, jih obžalujemo in želimo, da bi spoznali in se spreobrili. Kdor pa trdi kaj takega splošno, je norci ali lump! Če je prvi, spada v norišnico, če drugi, pa na vislice! (Pritrdjevanje.)

Franc Ferdinandov politični testament.

Kako potrebna je Avstriji močna roka! Sarajevski umor kar vpije, naj se izvrši politični testament nadvojvode Franca Ferdinanda! **Državi zvestim narodom pravico!** (Burno odobravanje.) Kakor se preizkuša v ognju zlato, tako v nesreči vladarske hiše narodi.

Zadnji čas.

Srbski popi so nastopali proti nadškofu Stadlerju v Sarajevu. V ogrski Romuniji Madjari na isti način zatirajo Romune, kakor pri nas Nemci Vas koroške Slovence. Pokazalo se je, da je že zadnji čas, da se napravi v državi red na čeli črti. Dokler pa vlada v Avstro-Ogrski nemški in madjarski šovinizem, ni mogoče pri nas napraviti reda! Poslanec Markhl je rekel na nemškem Volkstagu, da Nemci ne smejo pustiti Slovincem, da bi napredovali, to je: Oni, Nemci, so narod gospode, mi pa moramo biti hlapci! Zato pravim: Boj proti tem nemškim šovinistom, ki so v Avstriji edina in glavna ovira, da se ne da napraviti red v državi, je takorekoč patriotsko delo! (Odobravanje.)

Zaplankani nacionalci.

Slovinci na Kranjskem smo hoteli romati h Gospa Sveti, kar smo delali že prej vsako leto. Znano Vam je, kaj so nacionalci naredili. (Vzkliki ogorčenja: Fej! Sramota!) Zaplankali so vojvódski prestol. (Medklic: Kakor so sami zaplankani! Bučna veselost.) Bali so se, da bi podprli nekoliko slabe mestne finance z našim denarjem, ki bi ga bili

dobili od nas za parnik in električno železnico. (Veselost.) Hotel sem priti tej zadevi do dna in sem šel v dr. Metnitzov brlog. (Veselost.)

Metnitz — učenec profesorja Angererja.

Metnitz je dejal: Slišite, gospod, ne mislite, da sem tak, kakor drugi! Vsi zabavljajo, da sem preveč miroljuben! (Bučna veselost.) Povprašajte naše profesorje — mislil je očitno na dr. Angererja! Ti so krivi, da moram tako delati. Jaz pa pravim: Kdor je mož, bo tudi v politiki samostojen, kdor pa je šlapa, se povsod drugim obeša za škrice. (Pritrdjevanje.) Da bi pa celovski mob napadal naše slovenske delavce in delavke z gnili jajci, zato smo mnogo predobri, in smo raje doma ostali. (Klici: Prav ste storili!)

Dr. Erlerjeva lesena sablja.

Nemški Volkstag v Celovcu je pokazal, na kako nizki stopinji napredka se nahaja ves nemški nacionalizem. Govor dr. Erlerja je bila taka zmes, kakor jo govorijo burši pri svojih knajpovskih večerih. (Veselost in pritrdjevanje.) Prevzel ga je furor teutonicus, o katerem je govoril. Verjamem, da jim je zavrela kri še tisti večer pri »Sonnwendfeiru«. Naravnost smešni so bili napadi na vlado. Dr. Erler je potegnil burševsko sabljo in zamahnil zoper vlado, toda ta sablja je bila lesena (Burna veselost); pozabil je povedati, da je ministrski predsednik grof Stürgkh njihov steber in njihov prvi zaupnik dr. Hohenburger sedi v ministrstvu.

Ne daj volku pasti ovac!

Ko sem bral Markhlov govor, sem se spomnil belokranjskega pregovora: »Ne daj volku pasti ovac!« Kakšni morajo pač biti tisti sodniki, katerih vodja je dr. Markhl! Nam je očital lažnjivost in denunciranje, toda nihče ni bolj lagal in denunciral, kakor Markhl sam! Da škilimo v Srbijo, je rekel, da se koroškim Slovincem ne godi nobena krivica (Viharno ogorčenje, klici: Oho! Vse, ne samo ena!) Iz vsega govora je pa zvenel strah, kako bi bilo, ko bi izgubili nemškonacionalne uradnike. In še eno je povedal, da je samo Nemci, ki ohranjuje državo. (Veselost.) To je neumnost, ki jo more izreči le človek, ki se ni nikdar učil zgodovine ali pa jo je pozabil. (Medklic: Markhl ima mehke možgane. Veselost.) Avstrija je vendar zveza avstrijskih narodov! In začel je groziti: Mi smo za Avstrijo, a mora tako delati, kakor mi hočemo, če pa ne, potem bo prišlo spoznanje, da nemški patriotizem ni za Avstrijo. (Klici: Oho! Lepi patriote!) Patriotizem teh nemških nacionalcev je grda kramarija! (Viharno pritrdjevanje.) Naš patriotizem je drugačen! Upamo, da bo prišlo nekoč to na dan! **Naš patriotizem je brezplačen, zato je lahko odkrit!** (Burno odobravanje.) Kaj pa pomeni nacionalizem, ki se na Koroškem tako šopiri? Na Tirolskem skoro nič, na Predarlsem nič, na Solnograškem nič, na Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem nič, na Štajerskem nekaj, samo pri Vas na Koroškem hočejo biti tisti, ki vladajo celo deželo! (Medklic: Pepel na gnoju! Veselost.) Samo eno bi si želel, da bi prišlo do državnozborskih volitev, in lahko izgubijo, kakor sami pravijo, kakih dvajset mandatov! Potem bi bil tem petelinčkom odrezan rep! Saj jih celo sami Nemci v rajhu ne marajo. Pri zadnjih volitvah v rajhu so dobile stranke s strogo nemškonacionalnim in vsenemškim programom najmanj glasov! (Odobravanje.)

Pod senco bajonetov.

Tudi še drugi dogodki kažejo, koliko je vredna ta nemškonacionalna svojat, ki po svojih dejanjih ne zasluži drugega imena. (Burno pritrdjevanje.) Zbrali ste se, da bi zborovali mirno in pokazali svojo žalost nad sarajevskim dogodkom. Prvi pa, ki je začel hujskati, je bil nemški nacionallec. »Če sila ne lomi železa, lomi železo silo«, je pisal neki Sepp König iz — Jesenic; namigaval je torej s kolom in nožem! (Ogorčeni klici: Fej! Kaj dela državni pravdnik?)

Žalostno, da moramo zborovati pod senco bajonetov, da mora patriotske Slovence braniti žandar, da morejo izraziti

svoje sožalje svojemu presvitlemu vladarju in izreči svojo udanost in zvestobo prestolu in monarhiji. (Viharno pritrdjevanje.)

Celovška »frajla«.

To je dokaz, da ne bo miru, dokler bodo vladali ti nemški nacionalci. To kaže tudi boj za celovško »frajlo«. (Bučna veselost.) Vemo, da so uradniki dolžni dati karte, če jih kdo slovensko zahteva. To je samoobsebi umevno! (Pritrdjevanje.) Če pridete v Celovec ali Beljak v štacuno, bo znal takoj vsak komi slovensko. (Pritrdjevanje.) Železnica je največje trgovsko podjetje in mora propasti, če se ne vodi prav, kakor propada naša državna železnica. Če se dobi v Trbižu vozni listek v laškem jeziku (Medklic: Tudi v Beljaku in Celovcu!), ali naj bi se samo v slovenskem jeziku ne smel dobiti? (Viharno pritrdjevanje.)

Ko je vlada spoznala, da se ljudem godi krivica in jo hoče odpraviti, je nemški Muhl dvignil svojo glavo in naznanil demonstracije! Če ne bi bilo drugega dokaza, je to dokaz, da je tem ljudem zavrela kri in so zreli za norišnico. (Burno pritrdjevanje.) Toda kar je neumno, samo nekaj časa trpi! Saj nemški nacionalci nimajo ogromne večine za seboj. Za seboj imajo samo sodnika, davkarja in učiteljstvo, velikih množic pa nimajo. (Pritrdjevanje.) Prepričan sem, da bo prišel prej ali slej dan, ko bo neumnost tega koroškega »freisinna« strla. (Ploskanje.) V tem boju Vas bomo podpirali vsi Slovenci, tudi onstran Karavank. (Dolgotrajno odobravanje.) Vaša dolžnost pa je, da vztrajate v tem Vašem svetem boju. (Gromovito pritrdjevanje.) Zavedajte se, da je ta boj proti »freisinnu« takorekoč pravo avstrijsko, patriotsko dejanje (Odobravanje), **da je koroško vprašanje vseslovensko vprašanje** (Viharno odobravanje), **da je koroško vprašanje ključ k rešitvi jugoslovanskega vprašanja**. Kdor je prepričan, da ni naša bodočnost nikjer drugod kakor edinole v Avstriji, kjer so naši pradedje prelivali kri, ta naj stopi z nami pod zastavo, ki jo je dvignil in nosil rajni Andrej Einspieler, pod zastavo z napisom: »Vse za vero, dom, cesarja!« (Dolgotrajno odobravanje. Množica priredi govorniku prisrčne ovacije.)

Predsednik dr. Brejc se zahvali g. poslancu za njegove pomembne besede. On je poleg g. Pibra edini Kranjec, ki so ga spustili skozi luknjo v Karavankah. (Bučna veselost.) Ali je bilo to kaj napačnega, da je toliko pametnega povedal? (Taborjani priredijo g. posl. Jarcu prisrčne ovacije.) Zato se nemški nacionalci Kranjcev boje, ker jim niso kos (Odobravanje); ker jim ne morejo odgovoriti, jih morajo pri luknji zapirati. (Veselost.) Pamet je sicer internacionalna, samo pri teh Nemcih je ni!

Za prave šole!

Navdušeno pozdravljen je govoril nato č. g. župnik Ražun o šoli in šolstvu; govornik je v sijajnem govoru, ki ga prihodnjič objavimo, dokazal, da imajo utrakvistične šole edini namen, ponemčevati slovenske otroke. Ni jim za to, da bi se slovenski otroci naučili nemško, saj branijo v takozvanih slovenskih šolah zadostni pouk v nemščini. Ostro je ožigosal postopanje deželnega šolskega sveta v šolskem vprašanju in s svojim izvajanjem vzbudil nepopisno navdušenje.

Poslanec Grafenauer,

ki je nastopil za g. Ražunom, je bil od taborjanov z nepopisnim navdušenjem aklamiran in je v sijajnem govoru, polnem šaljivih in osoljenih izrekov, pokazal na glavnega krivca razdrapanih razmer v Avstriji, na vladni sistem, ki je podoben stroju z dvema kolesoma, katerega enega vrti Nemec, drugega pa Madjar. Ker Čehov in Poljakov ni mogel ponemčiti, je zvezal culo in se podal k Jugoslovanom. Za svoj govor, ki ga objavimo v celoti prihodnjič, je žel velikansko odobravanje.

Pozdrav poslanca Pibra.

Poslanec Piber iz Kranjskega je pozdravil tabor v svojem in svojih volilcev imenu in obljubil koroškim bratom v težkem boju pomoč kranjskih rojakov. (Viharno odobravanje.) Bodril je taborjane k vztrajnosti in

slavil ljubezen rajnega prestolonaslednika do Slovencev. Množica je poslance Pibra prisrčno aklamirala.

Dr. Brejc: Hvala gospodu poslancu za bodrilne besede. Veseli nas, če vedno slišimo, da bratje odстран Karavank stojijo z nami ramo ob ramo v tem ljutem boju za obstanek svojega naroda.

Od 2000 koroških Slovencev ovržena nemška pravljica.

Pri tej priložnosti stavim tukaj javno vprašanje. Sedaj ste slišali dva Kranjca govoriti, več nego dva tisoč glav Vas je. Vprašam, ali ste govora teh dveh Kranjcev razumeli ali ne? (Na en mah se iz dvatisoč grl zglesi: Dobro! Vse smo zastopili.) To vprašanje, nadaljuje dr. Brejc, je nepotrebno zame, ali v odgovor tistim, ki slepomišijo, da »koroški bindišar« Kranjcev ne zastopi, je bilo potrebno! To slepomišljenje je politična parola naših Nemcev. (Fej-klici. — Jarc: Dr. Waldner je pravil to celo v parlamentu. Ponovni fej-klici.) Nemški nacionalci so rekli, da koroški »bindišarji« nimajo življenjske moči, češ, da ne razumejo drugih Slovencev in bi bilo neumno, dajati tem koroškim Slovincem šole in slovenske uradnike. (Burni vzkliki ogorčenja.) Kakor sem dal tem ljudem še vedno zaslužen kontrast (odgovor), tako tudi tukaj. (Odobrovanje.) Pač pa pribijem tu, da naši ljudje ne razumejo tistih, ki so se po kurzih učili slovenščine, kurzovcev. (Viharno odobrovanje.)

Resolucija.

Gospod S m o d e j stavi nato sledečo resolucijo:

Na velikem ljudskem taboru v Št. Jakobu v Rožu dne 12. julija zbrani koroški Slovenci, nad 2000 po številu:

1. Najodločneje protestiramo proti večnemu podtikanju od strani koroških Nemcev, kakor da bi bil narodni boj umetno s Kranjskega in Štajerskega zanešen na Koroško, marveč konstatiramo glasno in slovesno, da se koroški Slovenci svoje slovenske narodnosti in pravic, ki nam gredo, sami zavedamo in jih najodločneje tudi zahtevamo; ker pa smo in se čutimo za bistven del slovenskega naroda, apeliramo na solidarnost celega slovenskega in hrvatskega naroda z nami v našem težkem boju, ki ga bomo kot predstraža Slovencev in Hrvatov.

2. Z vsem povdarmom protestiramo proti temu, da se nemški nacionalci v političnem boju proti Slovincem poslužujejo doslej še nezaslišanega sredstva, da se izdajajo za Slovence, da so celo gnali na Dunaj deputacijo najbolj zagrizenih nasprotnikov, kateri so pri ljudskem štetju vsi do zadnjega napovedali nemški občevalni jezik in se štejejo za Nemce, na Dunaju pa so se ministrom predstavljali kot Slovenci in govorili v imenu Slovencev, in na ta način mistificirali vlado in javnost.

3. Tistim nemškim in nemškutarskim poslancem, ki so bili v boju proti narodnim Slovincem na nemškonacionalni program z glasovi Nemcev in nemškutarjev edinole vsled krivične, nenaravne razdelitve volilnih okrajev izvoljeni, odrekamo pravico govoriti v imenu nas koroških Slovencev.

Na naslov naših narodnih nasprotnikov in vlade bodi enkrat za vselej povedano, da kot legitimnega zastopnika koroških Slovencev priznavamo edinole naše politično vodstvo, kateremu izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo in neomajno zaupanje.

4. Pozivamo c. kr. vlado, da nam da zadostno število slovenskih uradnikov, da nam vrne nazaj na Koroško naše koroške slovenske sinove sodnike in druge uradnike, ki niso dobili v domači deželi kruha in katerih mesta med nami so zasedli nemškonacionalni uradniki, celo iz drugih dežel.

5. Protestiramo proti temu, da se pošiljajo slovenski učitelji službovat med Nemce, da se na Slovenskem nastavljajo nemški in renegatski, zapostavljajo pa slovenski učitelji, in z vsem povdarmom zahtevamo, da vlada poskrbi za zadostni naraščaj slovenskega učiteljstva.

6. Nemci po svojem časopisju in v raznih zastopih protestirajo proti izdajanju vozniških listkov na slovensko zahtevo na kolodvoru v Celovcu in drugih jezikovno mešanih in celo samoslovenskih krajih ter zahtevajo celo, da se naj nemško-slovenski na-

pisni na železničnih postajah in trojezični napisi na vlakih nadomestijo s samonemškimi.

Nasproti temu konstatiramo, da slovenski napisi pri železnicah in občevanje železniških uradnikov s slovenskimi potniki v slovenskem jeziku niso samo zahteva enakopravnosti in zahteva narodne časti in ponosa državljanov slovenske narodnosti, ampak prava ljudska potreba. Vseskozi neupravičene in neutemeljene nemške zahteve in demonstracije so le jasen dokaz, kdo da hujska in dela nemir v deželi. Pozivamo vlado, da napravi vendar že enkrat pri železnicah na Koroškem red, ustreže opravičenim zahtevam Slovencev in energično napravi konec tozadevnim nemškim demonstracijam in hujskarijam proti drugi narodnosti v deželi.

7. Z ogorčenjem opazujemo, da c. kr. vlada noče ali ni v stanu izvršiti razsodb svojih lastnih in najvišjih sodišč v šolskih zadevah na Koroškem.

Najslovesneje izjavljamo, da vztrajamo pri teh zahtevah in odločno zahtevamo, da se že vendar izvedejo razsodbe državnega in upravnega sodišča v zadevi naših šol, kar je vlada dolžna storiti že po svoji državni avtoriteti.

8. Zahtevamo preosnovno volilnega reda za deželni zbor, odgovarjajoč demokratičnemu razvoju današnjega javnega življenja, odpravo kurije veleposestva in razdelitev njenih mandatov med kmetsko skupino in protestiramo zoper sedanje volilne okraje za državni in deželni zbor, ki v narodnostnem, gospodarskem in socialnem oziru nasprotujejo vsem načelom zdrave pameti in povzročajo, da se narodni boj od narodne meje prenaša v vso deželo.

Konstatiramo, da so vsled nenaravne razdelitve volilnih okrajev brez vsake potrebe skoro vsi volilni okraji na umeten način jezikovno mešani in da Nemci na ta način napravljajo celo deželo za dvojezično.

9. Zahtevamo popolno enakopravnost slovenskega jezika pri vseh oblastih in uradih, bodisi državnih, bodisi deželnih, kjer imajo Slovenci z njimi opraviti, zlasti pri sodnijah, davkarijah, železnici, pošti, politični oblasti in deželnem kulturnem svetu.

10. Ponovno zahtevamo, da se za Slovence nastavi slovenski, za slovensko ljudstvo vnet potovalni učitelj; da se deželni kulturni svet razdeli v nemško in slovensko sekcijo in da se otvori slovenska kmetijska šola.

11. Končno z gnevom odklanjamo gnusne napade na našo lojaliteto in naš patriotizem od strani zaveznikov laške iredente, čestilcev Hohenzollerncev, Wacht am Rheinbruderjev in takih patriotov, ki v časopisju in na shodih javno brez sramu povdarjajo, da so patrioti na odpoved.

Mi smo vedno dali in bomo dali cesarju, kar je cesarjevega, kar pa ne izključuje, da zahtevamo, da tudi država da v okviru obstoječe ustave našemu narodu, kar je njegovega!

Resolucija je bila soglasno in z velikanskim navdušenjem sprejeta. Zborovalci so točki za točko, stavku za stavkom aplavdirali. Pri protiglasovanju nihče ni dvignil roke.

Dr. Brejc: Vaše velikansko odobrovanje kaže, da so te zahteve vsem iz srca povedane. Konstatiram tudi to, da ni glasoval tu noben Kranjc. Če je kak nemškutar tukaj vmes, ki na ušesa lovi, da bi v »Freie Stimmen« nosil kake kvante, naj to pove »Freie Stimmen«, da se ne bodo zopet tako lagale kakor o taboru v Šmihelu. (Pritrjevanje.) — S tem je bil program tabora končan.

Lažniva »resnica« o Koroški.

Dr. Brejc še izvaja: Pred letom dni smo izdali knjigo »Aus dem Wilajet Kärnten«, ki je bila podprta s samimi dokazi, ki je navajala imena, številke, kraje, čas, osebe, da je mogel vsak takorekoč vse z roko prijati. To obtožnico smo javnosti predložili in sicer v nemškem jeziku, da bi brali Nemci svoje lastne grehe. Na odgovor smo čakali in čakali. Ti ljudje so sicer z odgovori jako hitri, četudi z lažnjivimi in zavijajočimi. »Freie Stimmen« so imele dovolj časa za odgovor. Ali celih 10 mesecev smo čakali na mrvco odgovora. Šele tedaj se jim je odvezal jezik, da so spustili v svet grdo skrpucalo, ki jo

smemo imenovati pamflet, z naslovom: »Die Wahrheit über Kärnten«, resnica o Koroški. (Bučen smeh.) Čudovite »storije« so nagromadene v tej knjigi, da človek ne ve, ali bi se smejal ali jezil. Kdor izmed Vas zna dovolj nemško, temu priporočam, da si kupi to knjigo, da bo videl, da nemški nacionalci nimajo prav nič odgovora, kakor zakrknjen grešnik pred sodnikom, ki pravi, ko deset prič govori zoper njega: Kaj pa mi morete? Če sem kaj naredil, sem vedel, kaj sem naredil, saj imamo še višje sodišče, ki me bo oprostilo. Knjiga je taka, da bo naše nemškutarje lahko sram. Pod njihovim vzglavjem naj bo ta knjiga, da bodo videli, kaj pišejo o njih Nemci. Če jih ne bo sram, potem nimajo nobene sramote več. Knjiga pripoveduje o naših nemškutarjih, kako ponižni hlapci so bili in so še nemških gospodov. To hočejo dokazati iz zgodovine. Take kvante! Povedali pa niso iz zgodovine, da so koroško slovensko plemstvo povabili na pojedino in ga zavratno pomorili, kakor se zakolje jagnjeta. (Klici ogorčenja.) Ne bom drugega odgovarjal, ker knjiga ni noben stvarni odgovor. Če se dva prepirata in eden samo norce brije, potem se resen človek s takim ne bo pričkal. (Odobrovanje.) V resnici bi se ta pamflet moral imenovati »Die Unwahrheit über Kärnten«.

Ob sklepu je predsednik pozival, da se ljudstvo razide mirno, kakor je prišlo. Mi vemo ceniti kulturo. Zato med nami ni razbojnikov. (Klici: Tako je!) Izdam vam lahko skrivno parolo nemških nacionalcev, ki se glasi: S kolom! Napravimo pobjo, da bomo mogli gosposko klicati. (Burni fej-klici.) To je skrivna parola. Zato s oravno na današnji dan hoteli sklicati tu na slovenskih tleh nemško demonstracijo, ki bi bila »würdig und kräftig«. (Klici: Sinčavas!) Slovenska zavest naj se poživi ter duh vzajemnosti in zavesti, da smo vsi eno in eden za vse. Če so z nami drugi Slovenci, Štajerci, Kranjci, Primorci, vsi sinovi slovenske matere, smo dovolj močni, da zmagamo. (Dolgotrajno odobrovanje in živio-klici.) Množica zapoje cesarsko pesem, na kar je bil drugi veliki ljudski tabor končan. Vršil se je v najlepšem redu in je mogočen klic avstrijski vladi:

Daj nam pravice!

Celovška fakinaža demonstrira.

Če dobi slovenski kmet na slovensko prošnjo za lep denar na celovškem kolodvoru — nemški vozni listek, je Celovec in menda tudi cela država v nevarnosti. Tako pravijo dr. Metnitz in njegovi kompanjoni, grozijo v občinskem svetu, v trgovski in obrtni zbornici ter po shodih vladi in pošiljajo fakinažo na ulico demonstrirati. Ali ni to hujskarija najgrše vrste, niso to pravi »hecarji«, kakor jim ga ni para? V ponedeljek so po raznih mestih na Koroškem priredili demonstracijske shode, v Celovcu pri Sandwirtu. Tam je pozival dr. Metnitz fakinažo k demonstracijam. Sam »Kärntner Tagblatt« poroča: »Napravite mirno in **energično** (!) demonstracijo (Kundgebung), ne delajte pa škandalov. Razumljivo ogorčenje bi **znalo** (!) namreč dovesti tudi na zuna naj do izraza naše nevolje.« Šef mestne policije na drug način seveda ni mogel hujskati k demonstracijam, razumel ga je pa vsakdo: Ker kot šef policije ne morem reči, da pobijajte pri demonstracijah, zato pravim, ne delajte škandalov, pa demonstrirajte energično; da pa ne bi pozabili pobijati, vas opozarjam, da morate to storiti, kar vam navidezno odsvetujem. — Da pa bi to vsi dobro razumeli, jih je poučil še občinski svetnik Dvoršak: »Nam ni treba države varovati, ampak nas sebe. Vedno se kaže na pravico in postavo. Kdaj so ljubljanski Slovenci povpraševali po pravici in zakonu. Mi tudi ne bomo več povpraševali, kaj je pravica in zakon!« Hujskala sta še trgovec s semeni Keusch n i g, ki je hujskal prej že v trgovski zbornici in v občinskem svetu, in mladi dr. P f l a n z l, ki je tako hecal, da so bile zavoljo njegovega govora »Freie Stimmen« konfiscirane, kar se žal, redkokrat dogaja.

Predsednik shoda, na katerem je bilo kakih 300—400 ljudi, mladine, uradnikov, komijev, študentov — obrtnikov in trgovcev ni bilo —, dr. Brugger je svaril pred demon-

stracijami. Da je bilo to govorjeno le za oblast, je jasno. Saj je hodil potem dr. Brugger sam z demonstranti in je bila demonstracija že sklenjena, domenjena reč. Graška »Taggespost« je imela namreč že prej poročilo o demonstracijah, še predno so se vršile in je trdila, da se je demonstriralo tudi pred hišo »Mohorjeve družbe«, kar pa ni res. Namesto k Mohorjevi hiši so jo demonstranti namreč v resnici udrli k hotelu Trabesinger.

Policijska asistenca pri demonstracijah.

Tudi obnašanje policije kaže, da je imela nalog, pustiti demonstrirati. Ta utis so dobili tudi Nemci, ne samo mi. »Kärntner Tagblatt« piše: Zdi se, da je dobila policija nalog, da postopa nasproti demonstrantom »milo«. V resnici sploh ni postopala proti njim. »Arbeiterwille« poroča, da je bilo »z demonstranti vedno potrebno število mestne policije, ki je morala imeti primeren ukaz, ker v nobenem ozirni postopala proti ponočnim razgrajanjem in jim je vse pripustila. S hotela Trabesinger so junaki sneli s pomočjo privlečene lestve slovenski napis, ne da bi se jim bilo pri tem le branilo? Pravzaprav jim je policija še asistirala, s tem, da jih je potrebno varovala pred stanovalci v hiši.«

Pred pisarno dr. Brejca.

Tako je bilo vresnici. Fakinaža, ki jo je vodil südmarkovec dr. Sedlmayr, je šla pred stanovanje dr. Brejca, ki ga pa ni bilo doma v Celovcu, in je tam tulila, žvižgala, prepevala vsenemške, protiaustrijske pesmi in psovala dr. Brejca. Ob strani so šli opazovat demonstracijo razni »voditelji«, med temi je bil tudi policijski komisar dr. Nowak; pred njim je šel upok. račun. svet. Danian in ko je videl razgrajati in slišal tuliti pred pisarno dr. Brejca, je rekel: »Počiti bi morali bindišarskega psa.«

Pri kreditni banki in na kolodvoru.

Odtam so šli po Fröhlichovi ulici in demonstrirali pred poslopjem ljubljanske kreditne banke, kjer jih je že pričakoval dr. Brugger. Tam so tulili pesem »Stimmt an mit hellem Jubelklang«. Več priči trdi, da so tam peli tudi protiaustrijsko pesem, v kateri so natančno razumeli besede »zum deutschen Reich!« Potem so tulili naprej po Kolodvorski cesti, udrli na kolodvoru v vestibul, kjer je govoril dr. Sedlmayr. Ubili so tudi dve šipi.

Policaja tam ni bilo videti nobenega. Pokazali so se zopet, šest po številu, ko se je druhal vračala po Kolodvorski ulici. Hodili so pred njimi in se postavili pri dvorcu deželne vlade. Pa tam se demonstranti niso ustavili, pač pa kričali in tulili »Wacht am Rhein«. Pri kreditni banki so zopet demonstrirali, slovenskega napisa pa niso razbili, kakor je bilo prej domenjeno, ker je prostor preveč razsvetljen in je bila v hiši luč.

Divjaki pred hotelom Trabesinger.

Druhal je šla nato proti hotelu Trabesinger. Policaji so bili pred njo, kakih sedem, ki so demonstrante pričakovali, pa niso napravili kordona, da bi bili druhal zabranili dohod, kakor bi bila njihova dolžnost. Kmalu nato je prišel še stražni vodja v spremstvu še enega policaja in je demonstrante pozdravil s — salutiranjem. Pred hotelom so divjali kakor kanibali in klicali: Bombenwerfer, windische Hunde, Königs-mörder, herab mit der Tafel, s palicami mahali proti slovenskemu napisu »S. K. S. Z.«, ubili eno šipo v prvem nadstropju, razbili tri šipe na strešici nad vhodom v hotel; ko so prišli, so bila vrata odprta in se je vsula toča kamenja na ljudi, ki so prišli v prvem

trenotku gledat, kaj da je. Policija je to videla, pa se ni zganila! Tedaj je počiliz vrst demonstrantov tudi en strel. Hotelsko osebje se je treslo od strahu, v prvem nadstropju je trepetala neka tuja gospa, ki je prenočevala v hotelu s soprogom, jokala se in vpila. V hotelu stanuje tudi 74 let stara gospa Trabesinger, vsa bolna in tudi te gospe ni druhal rešpektirala. V hotel je prišel nato vodja policije in zahteval, da se mora odstraniti tabla s slovenskim napisom. Ker se mu je odgovorilo, da se to ne bo storilo, ker zato nima nihče dovoljenja, je z jezo treščil za sabo vežna vrata in se pri tem zadrl: »Wenn sie nicht wollen, schon gut!« (Če nečete, že dobro!) Potem je prišel v vežo ž njim dr. Kopper, policijski komisar. Nekoliko pozneje je prišel tudi policijski svetnik Wlatnig. Komisar se je vedel silno arogantno in zahteval od nekega gosta, da se naj začasno tabla odstrani, da se ljudje pomirijo. Vprašal je, kdo je hišni oskrbnik. Povedalo se mu je, da g. dr. Rožič, ki stanuje v Kumpfovi ulici. Ko se mu je povedalo, da je lastnik table g. Vajncerl in se pokazalo nanj, ki je stal tudi tam, se Kopper ni zmenil zato in je rekel: Pa pojdimo hišnega oskrbnika buditi. Nekdo je rekel: Že spi. Kopper nato: Pojdimo tja, če ga ne dobimo, nič ne dene.

Junaški naskok na tablo.

Polica j je letel nato proti Kumpfovi ulici, a se je takoj vrnil; ko j za njim sta prinesla dva lestvo požarne brambe in jo pristavila na hišo k tabli. Eden izmed množice, ki je druhal komandiral, baje bančni uradnik Lorenz, je vprašal, kdo da se prostovoljno priglasi, da vzame tablo doli. Vzdignilo je roke le par demonstrantov. Policija se ni zganila.

Po žlebu je splezal nato k tabli mestni elektrotehnik Kollritsch, po lestvi je splezal mladi Novak, klepar, na sredi med obema pa so vzdignili nekega poba, ki pa je v zraku izgubil ravnotežje in padel. Policija je stopila v stran; gledala mirno. Demonstranti so pritiskali, in med huronskim krikom sta Kollritsch in Novak, katerega oče je vseskozi poštenjak, treščila na tla tablo, da se je razbila. Druhal je vpila: Heil deutscher Sieg, Südmark-sieg, Bismarcksieg. Hotela je naprej demonstrirati, pa policijski komisar dr. Kopper ji je rekel: Za danes je že dovolj, prihodnjič zopet! Tablo so nesli seboj kot zmagovalno trofejo in jo zažgali. Lestvo je popadel neki debel policaj in jo odnesel za demonstranti v stražnico. Policaji so šli za njimi in se posmehovali. Neki policaj se je drugi dan izrazil: Kaj pa bi naj bili naredili, ko pa nam poveljnik dr. Kopper ni dal nobenega povelja!

Ob asistenci mestne policije je torej druhal razgrajala kako poldrugo uro. Prebivalstvo se je zgražalo; tudi deželna vlada, na katero se je telefoniralo, se ni zganila. Policijski svetnik Wlatnig je bil v hotelu in ko je videl, kaj da hočejo demonstranti napraviti, se je odstranil in zopet prišel gledat, koliko so napravili demonstranti škode, ko so se demonstranti že odstranili. Deželno vlado se je po telefonu obvestilo iz hotela, kaka nevarnost da preti, pa ni poslala orožnikov, ko je vendar vedela, da policija vse samo mirno gleda. Če ni bilo ubitih več ljudi, ni to zasluga policije. Pribijemo, da demonstranti pri demonstracijah l. 1908. v Ljubljani ničesar drugega niso delali kakor v Celovcu, samo da so bile demonstracije v večjem obsegu. Pa kako hudo so demonstrante sodili. Kaj se bo zgodilo v Celovcu? Zahtevamo najhujšo kazen! Gosp. drž. pravdnik in visoka vlada, zdaj imata vidva besedo!

Bekštanj — drugi koroški Št. Ilj ali kakšen pomen imajo pri nas občinske volitve.

Kaj je Št. Ilj? Lepa slovenska vas na Štajerskem na jezikovni meji. Tam je začela »Südmark« faliranim luterancem iz Pruskega nakupovati posestva in v to svrho dala sto in stotisoče, da bi tako ponemčila in poluteranila tamošnje kraje in prodirala še dalje proti jugu v slovensko zemljo. Zakaj? Cilj tega ponemčevanja in poluteranjenja je dalekosežen: vse dežele do Trsta, s Trstom vred odtrgati od Avstrije in jih priklopiti Prusiji. Oče te politike je Bismarck. Ta misel v Nemčiji še ni zaspala, ima pa tudi zveste pristaše in pomagače v Avstriji, to so vsenemci, ki brez sramu in brez kazni kličejo celo v parlamentu na cesarskem Dunaju: Heil Hohenzollern! (to je namreč nemška cesarska rodbina), to so pa tudi naši ljubeznivi patriotje na obroke — svobodomiselni nemški nacionalci. Saj je pred nedavnim zaklical na nekem sestanku v Monakovem njih vodja, renegat Dobern timer: Zidati moramo most do Trsta, pot do Trsta mora biti za Nemce prosta. Bože mili, povejte mi, kdo pa je gnal takega Nemca, ki je hotel v Trst, nazaj? Ali se ne vozi lahko po železnici, z avtomobilom ali tudi z zrakovom, kamor hoče, tudi pod zemljo, če se mu to posreči, vsekakor drugače kakor mi Slovenci, med katere takoj porinejo Nemci žandarske bajonete, kakor zadnjič v Št. Jakobu, če bi se hoteli koroški in kranjski Slovenci za par ur malo pomeniti? Ne, iz tistih Dobern timerovih besed veje Bismarckov duh: razdreti Avstrijo in alpske dežele s Trstom vred vreči v žrelo nenasiitni Prusiji, ki nas je n. pr. pod Marijo Terezijo oropala lepe Šlezije. Pri tem njihovem veleizdajalskem delu so jim napoti katoliški Slovenci, posebno štajerski in koroški. Te ponemčiti in poluteraniti je njihova prva skrb; to delo pa so izročili v prvi vrsti koroški nemčurski, takozvani utrakvistični šoli; ker pa gre to še prepočasno, je začela sipati »Südmark« svoje tisočake in naseljevati luterance, in ker koroški Slovenci še le nočejo kar čez noč postati Nemci, je začel nemški »Schulverein« svojo znano akcijo »Roseggerjeva ustanova«; žalibog, da se je posrečilo nemškemu »Schulverein« pridobiti tudi precej nemških duhovnikov in tako tudi katoliških Nemcev, ki pa končnega cilja tega društva le ne poznajo, naj se izgovarjajo kakor hočejo.

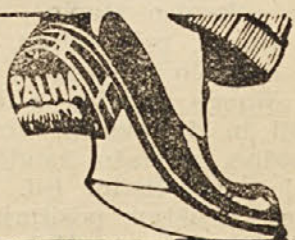
Ta akcija germanizacije in poluteranjenja se je začela na treh, za nas Slovence najnevarnejših krajih: v Št. Ilju na Štajerskem, na Koroškem v Borovljah in v beljaški okolici, namreč v bekšanjski občini, z vso tisto surovostjo, katere je zmožen edinole luteranski Prusin — katoliški verski in narodni odpadniki, z denarjem, pijačo in brez-sramnimi napadi na katoliško slovensko duhovščino. V Št. Ilju na Štajerskem so se ti umazani, smrdljivi valovi odbili ob vidni božji pomoči in jekleni značajnosti štajerskih Slovencev. Na Koroškem se to dozda žalibog še ne more trditi in se tudi ne bo posrečilo, če ne bo enkrat vsak katoliški Slovenec, posebno v prej omenjenih ogroženih krajih, spoznal, da je to njegova sveta verska dolžnost, proti temu gibanju odločno nastopiti pri vseh volitvah, bodisi pri državno-ali deželnozborskih in tudi pri — občinskih volitvah. Kajti ljudje, ki komandirajo nam nasprotno stranko v občini, so živa izpričevala, da gre pri nas za »proč od rimsko« gibanje, to so vsenemški beljaški dohtarji in nemčurski učitelji

PALMA

neporušni
kavčukov podpetnik

pod vrhovnim poveljstvom verskega odpadnika in divjega sovražnika cerkve dr. Angererja. Že to edino dejstvo govori cele knjige. So pa še druge pikantne reči. Ko je svoj čas šlo za občinsko pokopališče v Maloščah, je neki prejšnji in sedanji odbornik zabrusil cinično tele besede v obraz mil. proštu beljaškemu: »Bei uns fängt ohnehin die »Los von Rom«-Bewegung an«, (»saj se pri nas itak pričinja »proč od rimsko« gibanje) in drugokrat ravno isti: »In 20 Jahren ist bei uns sowieso alles protestantisch«, (»v 20 letih je pri nas tako vse luteransko«); neki drugi enakovredni očanec, ki včasih sedi v dežel-nem zborcu, je nekoč navdušeno zaklical: »Seien wir stolz darauf, daß wir in unserer Gemeinde schon 20 protestantische Familien haben«. (»Bodimo ponosni, da imamo v naši občini že 20 luteranskih družin.«) Če še omenim, da si na dan volitve opetovano slišal besede »los von Rom gehen« in so dan po volitvah tulili v zgornjem kraju občine pesem, ki podlo sramoti papeža in se vsaka vrsta konča s pripevom »los von Rom«, bomo pač vendar enkrat, tudi najzabitejši, morali verjeti, da pri nas ne gre več samo za to, četa ali oni mož sedi pri občinski mizi, ampak da gre za to, ali ostanejo naši kraji tudi še zanaprej katoliški — ali bodo res v 20 letih luteranski in pruski. Prepričani smo, da so naši nasprotni voditelji vsi podkupljeni od »los von Rom« društev.

Ustanovni shod „Društva za zgodovino in narodopis koroških Slovencev“.

Ker radi prežalostne smrti našega prestolonaslednika, o kateri smo obširno poročali v »Miru«, zavolj primanjkovanja prostora nismo mogli poročati o ustanovnem shodu zgod. društva, zato naknadno poročamo.

Lepo število koroških Slovencev se je zbralo dne 25. junija v mali dvorani hotela »Trabesinger«. V imenu pripravljalnega odbora je pozdravil dr. Val. Rožič g. dr. Pavla Turnerja, predsednika »Zgodovinskega društva za slovenski Štajer« ter dr. Mantuanija iz Ljubljane. Pozdravil je našega rojaka barona Roscher-Rotha, velečast. gospode duhovnike, zastopstvo slov. kor. učiteljstva in druge gospode.

Dr. Turner je v lepih besedah pozdravil novo društvo, želeč mu lepega napredka in delovanja.

Brzjavno ali pismeno so pozdravili društvo »Muzejsko društvo za Kranjsko«, ki je sklenilo dajati svoj list »Carniolo« v izmenjavo, prof. dr. Kovačič v Mariboru, zdravnik dr. Vinko Hudelist v Brežicah, prof. Komatar in dr. Capuder v Kranju, kanonik dr. Gruden v Ljubljani, prof. Robuza v Celju, učitelj Jekl v Apačah ter prof. dr. Janko Kotnik v Banjaluki.

Ustanovni zbor je nato enoglasno izvolil č. g. župnika Štefana Singerja za predsednika. V odbor so bili izvoljeni: dr. Val. Rožič, prof. dr. Fr. Kotnik, dr. Gregor Rožman, akad. slikar Peter Markovič ter učitelj Pavel Koschier. Za namestnike: vladni svetnik Jan. Scheinigg, prof. dr. Kovačič (Maribor) in stud. phil. Ignacij Woshtar. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena spiritual Jos. Zeichen in prof. Štefan Podboj.

Udnino, ki znaša 5 K na leto, je plačalo 36 članov. Priglasilo pa se je že nad 60 članov.

Nato je g. ravnatelj dr. Mantuani predaval o varstvu spomenikov. Temeljito in obenem poljudno je razložil to važno gibanje. Vsebinsko govora prinese društveno glasilo. Srčna hvala g. ravnatelju za trud! Na svidenje v Celovcu!

Obračamo se do vseh naših prijateljev, naj storijo kaj za društvo. Nabirajte stare knjige, rokopise, starine, narodopisne predmete, pesmi, pripovedke, pravljice, preiskujte domačo zgodovino, opišite šege, običaje. Mnogo je dela, a delavcev je malo. Učitelji in duhovniki, širite razumevanje za starine, za našo zgodovino. Shranjujte urbarje, stare listine itd. Predmete, ki jih darujete društvu, pošiljajte na naslov: dr. Val. Rožič, Celovec, Mohorjev dom.

Dnevne novice in dopisi.

Matura na celovski gimnaziji. Izid zrelostnega izpita je jako povoljen. Slovenci (šest po številu!!!) so prišli na vrsto v petek 10. t. m. in sicer: Kap Joško iz Dobrlevasi, Krajnc Janko (z odliko) iz Podhoma pri Dobrlivesi, Kuhar Lojze z (odliko) iz Kotelj, Mikl Janko iz Malošč, Mikoš Davorin iz Ovčje vasi in Zupanc Cvetko iz Žihpolj. Izpit se je vršil pod predsedstvom vlad. svet. D. Latzlina. Gospodje abiturientje, sedaj greste ven v svet, a ostanite zavedni sinovi koroške matere, katera je pevala ob vaši zibelki milo slovensko pesem. Kmet je bil vaš oče, žuljave so roke vašega naroda, ne sramujte se nikdar navadne raševine in zagorelega obraza našega narodnega trpina. Glejte, da povrnete svojemu narodu to, kar dolgujete svojim staršem, vse potne kapljice, hladite pozneje vroča bojovita lica našega kmeta in ne pozabite, da ste poklicani brisati solze bednim svojim sorojakom, ki vam kličejo ven na pot v svet; zdravi, zdravi! **Malo vas je, a ostanite možje!**

»Društvo za zgodovino in narodopis koroških Slovencev« je imelo dne 9. julija sejo in se je sledeče konstituiralo: Predsednik: župnik Štefan Singer, podpredsednik dr. Gregor Rožman, tajnik in arhivar prof. dr. Fran Kotnik, blagajnik dr. Val. Rožič. Obenem naznanjamo, da se prostori za muzej pripravljajo in da je do tega časa pošiljati predmete g. dr. Val. Rožiču v Celovcu, ki jih bo ta čas shranil v pisarni Mohorjeve družbe. Slovenci, delajte za društvo!

Trajni pohod. Kakor čujemo, sta gospoda Viljem Belec in Josip Vrabec z Dunaja začetkom junija odšla peš. Pešca sta šla z Dunaja preko Požuna po dolini Vage skozi mesta Trnava, Pistijan, Trenčin—Toplice, Čolna, skoz celo Šlezijo, Tešin, Bogumin nazaj na Dunaj. Potovanje je trajalo 25 dni in sta potovalca pohabila vkljub enkratnemu podšivu novih podplatov vsak po en par novih podplatov, vsak po en par novih čevljev. Vsa pot je dolga kakih 700 km neprestano po gramozastih cestah, vendar so se pred nastopom potovanja pritrjeni Palma-kavčukovi podpetniki tako dobro obnesli in ohranili, da je to za njih neporušno kakovost najsijajnejši dokaz.

»Slovenski Straži« so darovali: Dr. R. Jesenko, Celovec, 1 K; Brnski mladeniči na Koroškem kot globo za izgovorjene nemške besede, 5 K 29 v.; Anton Sadovnik, Prevalje, 1 K; Iv. Sekol, župnik, Vogrče, iz nabiralnika v župnišču, 7 K; Hranilnica in posojilnica Sinčaves iz nabiralnika 4 K 50 v.

Vsled pijanosti utonil. Po Osojskem jezeru sta se v ponedeljek 6. t. m. zjutraj ob štirih po čolnu peljala na delo delavca Mazora in Schury. Oba sta bila pijana. Čoln se jima je pa prekucnil in je Mazora utonil. Tovariša so ljudje rešili.

Umor. Dne 5. t. m. ponoči se je podal infanterist Schussmann od 7. pešpolka v Velesnek pri Celovcu v zasebno stanovanje 19 let stare Jožefe Käfer in jo je v navzočnosti njene matere trikrat zabodel z bajonetom. Zabodena je takoj umrla. Morilca so aretirali in odvedli v vojaške zapore v Celovcu. Schussmann je rojen Dunajčan.

1. avgust — dan sreče za onega, ki pravočasno naroči izborni turško srečko ter po žrebanju tega dne prejme veselo sporočilo, da je njegova številka zadela 400.000 frankov! Vsaka srečka prinese gotov dobiček, zato naj oni, ki hočejo svojo srečo poskusiti s srečkami, nemudoma zahtevajo zadevno pojasnilo, ki jim ga glasom današnjega oglasa z obratno pošto in brezplačno pošlje za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Bekštanj. (Poslano.) Podpisani župniki Štebenske, Brnske in Loške župnije javno vprašamo Vas, g. Johan Dermutz, p. d. Pekič na Stopci: Kaj smo Vam podpisani storili, v čem Vas žalili, da ste nas na dan volitve javno sramotili? Pred enim ste pljunili, dugemu ste zalučali v obraz: »Los von Rom!«, tretjega ste žalili s svojim »pozdravom«. Pričakujemo, da odgovorite! Nemara ste Vi, gospod Pekič, izmed tistih, ki mislijo, da so slovenski koroški duhovniki »Freiwild«! Če mislite, da se Vas bojimo, se utegnemo motiti! Žal, nimamo vzroka, da bi s posebnim spoštovanjem gledali na Vas in na Vaše družinske razmere. Sicer Vam odpu-

ščamo Vaše žalitve, kakor nas uči krščanska vera. Če pa hočete s tem, da nas, pastirje, napadate, begati verno naše ljudstvo, se Vas bomo znali tudi braniti, tako da Vam ne bo de ljubo. Torej še enkrat: Kaj smo Vam storili? Odgovorite! — Šteben, Brnca, Loče, dne 10. julija 1914. — Dr. Ivan Lučovnik, Franc Lasser, Jožef Ogris.

Bekštanj. Zmagali so torej tudi to pot naši svobodomiselni »Nemci« ali pravzaprav beljaški komiji. Ganljivo je bilo gledati, kako so se ti v sredo 8. julija ob pol 9. uri vsuli v Maloščah iz vlaka, in marširali v Malošče, da rešijo naše »Nemce«, kako so prignali delavce iz tovarn, kakor iz prisilne delavnice. V komisiji so sedeli nemčurski učitelji. Ali res naši »Nemci« nimajo več toliko ljudi, da bi vsaj sami komisijo sestavili? Seveda je bilo tudi poslovanje te komisije primerno, naša pooblastila so našla milost samo — v košu, okoli 40. In ravno zato smemo biti ponosni na svoje glasove, kajti nad 150 naših glasov je bilo oddanih osebno, nasprotniki so zmagali le s pooblastili, ki so jih oddajali beljaški komiji za razne ženice, če bi teh ne bilo, bi zmagala naša stranka, kljub temu, da so darovala »los von Rom« društva in posamezniki par tisočakov. Podkupljeno je bilo vse, od voditeljev do zadnjega pijanca. Tako se je izrazil eden našemu somišljeniku: »Če bi z vami volil, bi pa ne dobil 5 K.« Naj zadostuje ena lumparija za vse! Bomo pač spet srečno furali naprej pod komando beljaških dohtarjev in komijev in nemčurskih učiteljev.

Zgodbica s tabora v št. Jakobu v Rožu dne 12. julija 1914. Pisec teh vrstic je v ponedeljek vprašal udeleženika tabora, 65letnega možaka, kako mu je ugajalo na taboru, nakar je dobil sledeč odgovor: Dostikrat sem že slišal in bral o gosp. Francu Grafenauerju in njegovi govorni zmožnosti, vsled česar sem sklenil obiskati tabor, da mi bo mogoče spoznati moža; in res še nisem slišal takega govornika. Reči moram, da je gola resnica, kar smo na taboru slišali. Pa tudi nekaj izvanrednega sem doživel. Ko sem po triurnem stanju postal žejen, grem v gostilno k »mačk« ter zahtevam kozarček piva, nakar me začne natakara (gotovo Slovenka) po strani gledati ter reče: »Wir verstehen nit windisch«. Ostrmel sem nad tem; ponovim svojo zahtevo, nakar se oglasi zopet neka druga ženska oseba (morda gospa) »wir verstehen nicht windisch«. Med tem pa pride nek natakara in me porine skoz vrata z opombo: »Gehn's nur, Euch Windischen geben wir nix.« In šel sem smehljaje.

Vernberg. V sredo 8. t. m. je v pivovarni Fišer v Beljaku zaposlena sem pristojna 33 let stara Liza Anderwald nagloma umrla vsled izkrvavenja in zapušča štiri nepreiskrbljene otroke; nezakonski oče je pred leti neznano kam pobegnil.

Guštanj. Noben časnik še ni prinesel novice, da je umrl aprila meseca v Guštanju najstarejši faran, Luka Lipič, ali kakor so mu vsi pravili »stari Zakotnik«. Rojen je bil leta 1818. v slovenjgraški okolici in se je priselil sem. Ko so bili na Prevaljah še zlati časi, ko je bilo na prevajških fužinah še živo, je hodil tja delat in si je s svojo varčnostjo prihranil lepo premoženje. Dolgo let je užival pokojnino, a ker je bil še čil in zdrav, so se gospodje naveličali dajati pokojnino in mislili, da bo boljše, da mu dajo odpravnino. Pravijo, da je užival pokojnino dalje nego je delal. Obhajal je zlato poroko in demantno poroko (60letnico poroke). Ob teh prilikah je vedno guštanski cerkvi kaj daroval, bodisi mašni plašč ali kaj podobnega. Bil je vnet za čast božjo in redno zahajal v cerkev. Dolgo vrsto let je bil tudi cerkveni ključar. Slovenske liste in knjige je zmiraj rad prebiral. Dolgo vrsto let je bil naročen na »Mir« in na »Domoljuba«. A v zadnjih letih so ga oči zapuščale in ni več mogel brati. Živel pa je kakor ura. Vsak dan je enako dolgo hodil, vsak dan enako jedel in pil, vsak dan tudi enako spal. To ga je tudi tako dolgo ohranilo zdravega in trdnega. V zadnjih letih je

Steckenpferd- Illijnomlečnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

rad hodil na Čičovje sedet, odkoder je gledal doli na današnji Guštanj in premišljeval in si vzbujal spomine o starih, boljših časih. Mladini je rad pravil pripovedke, pravljice in storije, bil je živa guštanjska kronika. Nekaj pripovedk je zapisal po njegovem pripovedovanju prof. dr. Fr. Kotnik. Mirno je v Bogu zaspal pri svoji hčeri, gospe Gorjupovi, trgovčevi soprogi v Guštanju, ki je s svojim možem leno skrbela za svojega očeta. To je bil »Mir« dolžan napisati v spomin svojemu prijatelju in zvestemu naročniku, v spomin možu-poštenjaku, stari guštanjski korenini.

Bekštanj. (Občinske volitve.) Dan, pričakovano od nasprotnikov s strahom, od nas z rahlim upom, je minul. Bala se je vladajoča nemškonacionalna stranka dneva obračuna pri občinskih volitvah, ker se zaveda, da med večino domačega kmečkega ljudstva ne uživa nobenih simpatij in da zmaga samo s svojo nadutostjo, nasilno agitacijo in svojo žlahoto. To pot je bil nje strah še prazen, ker zmaga je še v vseh treh razredih. V tretjem razredu se je udeležilo volitev od 491 volilnih upravičencev 416, torej 85 odstotkov, in je odpadlo na našo slovensko kandidatno listo 184 glasov, na nemškonacionalno pa 230 glasov. V drugem volilnem razredu se je od 100 volilnih upravičencev udeležilo volitev 94 oseb, torej 94 odstotkov, in je odpadlo na našo listo 43 glasov, na nasprotniško pa 51. Akoravno je bilo upati, da bode razmerje glasov v prvem razredu še bolj ugodno, se volitev v njem nismo udeležili, ker je z zmago nasprotniške stranke v dveh razredih nemškonacionalno občinsko predstojništvo odločeno. Udeležba pri volitvah je torej bila vzorna in ogromna in tudi za volitev v prvem razredu so bili volilci obeh strank zbrani do zadnjega moža. Zmagala je nasprotniška stranka s svojimi starimi sredstvi in z gospodarskim pritiskom in s postopanjem volilne komisije, ki je veliko število naših glasov — pooblastil zavrgla. Usodno za nas so delali posebno v drugem razredu jerobi, ker je sodnijasporazumnozobčinskim predstojništvom nastavila v zadnjih letih **vzornim našim hišam nemškonacionalne varuhe** in se jih naši ljudje takrat niso branili, ker niso slutili kuka/vičjega prijateljstva. Tudi so prignali ali pripeljali nasprotniki vse delavce iz Mlinar in Brnce, ki imajo kako majhno posest ali pa plačujejo osebnohodninski davek; neki mladi Beljačani (menda komiji) pa so zastopali posestnike vil ob Baškem jezeru in nekatere njihove uslužbenice, kateri bojda plačujejo osebno dohodnino. Zmagal je torej tuj pritisk — **večina bekštanjskega prebivalstva je pa v katoliškem in slovenskem taboru** in popolnoma sem prepričan, da bodo našli k njej pot nazaj tudi tisti možje, katere so znali priliznjeni nasprotniki odvrniti od nas v zadnjih letih in zadnjih dneh z lažjo, da jim gre samo za mirno gospodarsko združenje obeh narodov; vsi ti bodo uvideli, da v resnici prinaša brezverska nemškonacionalna stranka smrt slovenskemu kmetkemu ljudstvu in da odtuja veru in cerkvi naše družine in domove!

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Najstarejša eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

F. ČUDEN

Ljubljana 228

Prešernova ulica 1

pošlje brezplačno vsakemu svoj

VELIKI CENIK.

Lastna tovarna ur v Švicl.

Letno se razpošlje več tisoč ur na vse strani sveta.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Tajništvo slov. kršč. soc. zveze opominja in prosi vse koroške in posebej celovške Slovence, da naj pridno in zvesto podpirajo edino slovensko trgovino s papirjem, ki je nastanjena v hotelu Trabesinger. To naj bo edini pravi odgovor na surovosti in kanihalske izgrede Nemcev zadnji ponedeljek. Nedolžna tablica s slovenskim napisom nad slovensko trgovino je morala čutiti vso jezo nemških petelinov! Na kosce je bila razdrobljena in sežgana! Slovenci, zahajajte tembolj pridno v našo trgovino, da ne bodo Nemci doživeli tega veselja, da bi se edina slovenska trgovina v Celovcu morala zapreti! Nemci nas itak popolnoma bojkotirajo.

Društvena naznanila.

Velike patriotične manifestacije koroškega ljudstva. Slovenska kršč.-soc. zveza priredi v prihodnjih tednih velike shode, na katerih bo koroško slovensko ljudstvo dalo duška svojim patriotičnim čustvom. — Te prireditve se bodo vršile pri Sv. Križu (dne 2. avgusta), v Dobrli vasi (bržkone tudi 2. avgusta), v Zelinjah (15. avgusta), v Šent Janžu (26. julija), na Strmcu (2. ali 9. avgusta), v Blačah v Ziljski dolini (8. septembra). — Spored bo pravočasno naznanjen. Darovala se bo sv. maša za umorjenega prestolonaslednika; po maši bo javen shod, če mogoče pod milim nebom z dvema govoroma. — Ljudstvo naj sprejme ta dan v velikem številu sv. zakramente v zadoščenje za storjeni zločin.

Št. Janž v Rožu. Dne 26. julija se vrši v Št. Janžu v Rožu velika slavnost. Blagoslovila se bo nova društvena zastava; predpoldnem bosta dve sveti maši. — Popoldne bo velik shod pod milim nebom. Nastopita dva govornika. Po shodu bo tombola. Karte za tombolo prodaja izobraževano društvo v Št. Janžu. Ena karta bo stala 30 vinarjev. Pričakovati je veliko ljudstva.

Romanje na Sv. Višarje. Slovenska krščansko-socialna zveza za Koroško priredi kakor prejšnja leta tudi letos posebni vlak na Sv. Višarje. Vlak vozi v nedeljo dne 26. julija 1914. iz Spodnjega Dravograda po sledečem voznom redu: Spod. Dravograd ob 9. uri 50 minut dopoldne. Cena 8 K tja in nazaj. Guštanj ob 10. uri 4 min. dopoldne. Cena 7 K 50 vin. Prevalje ob 10. uri 13 minut dopoldne. Cena 7 K. Pliberk ob 10. uri 39 minut. Cena 6 K 50 vin. V Žabnice pride ob 2. uri 24 minut popoldne. Nazaj vozi vlak v ponedeljek dne 27. julija in sicer iz Žabnic ob 11. uri 51 min. opoldne in pride v Spodnji Dravograd ob 3. uri 52 minut popoldne tako, da ima zvezo proti Mariboru in Slov. Gradcu. Vlak vozi nalašč v nedeljo, da zamorejo romarji nemoteno opravljati pobožnost na Sv. Višarjah. Pred odhodom vlaka bo v cerkvi v Spodnjem Dravogradu sv. maša ob pol 9. uri, da se je bodo mogli udeležiti tisti, ki se je ne bodo udeležili doma. Vlak se od Pliberka naprej ne vstavi več. Udeleži naj se romanja torej le ljudstvo od Pliberka dol do štajerske meje. Zveza mora namreč plačati za vse udeležence polno vožnjo za celo progo od Dravograda do Žabnic in zato bi morala računati udeležencem, ki bi vstopili med Pliberkom in Celovcem vožnjo tako drago, kakor onim iz prvih postaj. Prosimo pa, da se do ponedeljka javijo vsi udeleženci, drugače moramo vlak odpovedati.

Cerkvene vesti.

Nastavljeni so kot prefekti v Marijanišču: gg. Albert Istel kot učitelj glasbe, Ignac Müller in Ivan Sadolšek.

Prestavljeni so: J. Hofstätter, provizor v Sorg, pride za administratorja v Lipo nad Sachsenburgom, Viljem Kraudik, kaplan v Trbižu, za provizorja v Penk, Jožef Lepiarczyk, administrator v Lipi nad Sachsenburgom, pride kot kaplan v Trbiž.

Dekanom je bil imenovan administrator dekanije Zgornja Bela župnik J. Schmutzer v Stall.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Sveta vojska.

V značilnem znamenju časa! V palači de Danse v nemškem Berlinu, kjer se vrše največji plesi, se izpije povprečno vsako noč za kakih 37.000 K penečih vin. Slika lahkomišljene potratnosti. — Vsak večer pa tava po berlinskih ulicah do 3000 ljudi nevedoč, kje bodo danes spali in kaj bodo jutri jedli. Slika obupne revščine! Ravno tem zadnjim v pomoč naj bi se podelili prihranki od takih prebogatih gostij ter vsiljivi judeževi groši, s katerimi pri nas demoralizirajo vso nenemško človeško družbo na jugu.

Sposobne zastopnike, dobro vpeljane, za obisk zasebnikov, sprejme proti visoki proviziji svetovnoznana tvornica sukna. Ponudbe na naslov: Mnih. Hradište, Češko, poštni predal št. 11.

Kajža na prodaj blizu Ribnice in Otoka ob jezeru. Zemljišča je 10 oralov. Polovica cene ostane lahko vknjižena. Pojasnila daje Ožbolt Resaj, mesar v Ribnici ob jezeru.

Kajža z inventarjem vred, v vernberški občini, je na prodaj za 6000 kron zaradi družinskih razmer. 1000 kron lahko ostane vknjiženih. Več pove Jos. Lesjak, obč. tajnik v Vernbergu, p. Podravlje, Koroško.

Z veseljem nam pišejo številne ženske in deklice, da jim je k negovanju polti, proti zagorelosti, izpuščajem, zajedavcem, pri nečednostih na koži (polti), istotako pri negovanju ust, zob in las kakor tudi pri izpadanju las, prhljaju itd. Fellerjev prijetno dišeči fluid z znamko „Elza-Fluid“ dobro služil. Napravi kožo belo, mehko, nežno in čisto, krepi in očisti glavno kožo in pospešuje rast las. 12 steklenic tega poživljajočega in čistilnega sredstva za negovanje telesa pošlje franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 67 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic za 4 krone, se lahko obenem naroče.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Loterijske številke:

Gradec, 8. julija 1914: 76, 46, 53, 85, 56.
Brno, 8. julija 1914: 7, 46, 22, 28, 76.
Linc, 11. julija 1914: 14, 77, 89, 32, 7.

Tržne cene v Celovcu

9. julija 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	21	67	22	—	13	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	24	50	28	—	12	50
Oves	17	—	18	46	6	30
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	35	14	22	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	3	50	4	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	5	—	7	—	—	—
„ kisló	4	—	5	50	—	—
Slama	5	—	6	60	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—

Mleko, 1 liter	—	24	—	26		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30		
„ sur. 1 „	1	90	2	10		
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	16	—	20		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m².	2	70	3	30		
30 „ „ mehka, 1 „	2	40	2	80		

Živina	Počrez		100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
	od do		živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v kronah								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	94	—	—	—	1	—
„ za vožnjo	350	440	—	—	—	—	16	—
Junci	250	320	—	—	—	—	6	—
Krave	360	500	70	74	—	—	52	30
Telice	300	—	—	—	—	—	1	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	56	—	—	—	—	200	170
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—	—

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Somišljeniki — zahtevajte
v gostilnah — računske list-
ke „Slovenske Straže“! Na-
ročajo se v pisarni „Sloven-
ske Straže“ v Ljubljani.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna potreba.

Kn. Turjaško
radioaktivno
zdravilišče

TOPLICE na Kranjskem.

Postaja Straža—Toplice na dolenski železnici. —
Toplice z 38°C, dnevne dobave čez 30.000 hl radio-
aktivne tople vode, veliki kopalni bazeni, ločene ko-
peli, močvirnate kopeli, elektr. terapija, masaža,
udobno urejene sobe, izvrstna restavracija. — Zna-
menja: Revma, protin, nevralgije (protin v kolkih),
živčna slabost, histerija, ženske bolezni itd. — Pro-
spekti pri upravi kopališča.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913
po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je izšla knjiga:

Slovensko-nemški in nemško-
slovenski

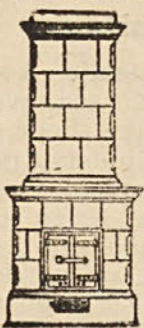
slovarček.

Sestavila dr. J. Sket, c. kr. vl. sv., in
Št. Podboj, c. kr. prof.

Cena v prt vezani knjigi je K 2-40,
po pošti K 2-50. Dobi se v vseh
knjigarnah.

Učenca

takoj sprejme **ANDREJ
PRIDNIK**, kovaški
mojster v Velikovu,
Schwanengasse.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Škatlja K -80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K -80, 1-40 in 2-—.

Železna albuminat tinktura s sidrom

pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 1-40.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v

Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“

Praga I, Elizabetina cesta 5.

Vsakdo mora zadeti!

400.000 in 200.000 frankov znašajo glavni dobitki

turških srečk.

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

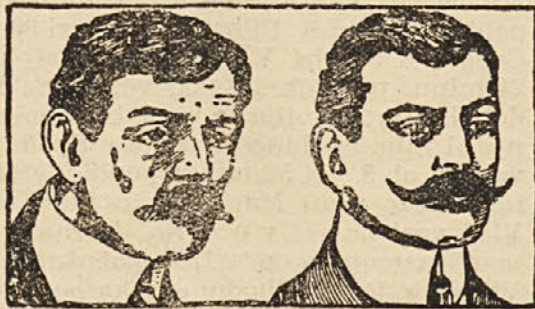
475.000 oziroma 375.000 kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni
dobitki skupine 5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 oziroma 9 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

Mesečni obrok od K 4— naprej. — Za cenjene naročnike so določene
nagrade in premije!

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Pred rabo.

Po rabi.

Tak čudotvorni učinek ima

KOLA-DULC

najboljša naravna hrana za možgane in živce.

Razpoloženje, mišljenje, delovanje kakor tudi vsak gibljaj našega telesa je odvisen od možgan. Oslabljenost, glavobol, slabost, onemoglost, slabost živcev kakor tudi splošna slabost telesa so znamenja nedostajanja življenjske sile. Hočete-li se trajno čutiti zdrave in sveže, z jasno glavo, zdravim razumom in dobrim spominom, hočete-li delo in vse žalosti smatrati za zabavo, uživajte Kola-Dulc. Ta pomladi in zboljša kri, da tako zopet moč in življenje ter vpliva na celo telo blagodejno.

Kola-Dulc

povzroča veselje do življenja in moč k poklicu,

povzroča tudi, da se človek čuti mladega, zdravega in delavnega, kar prinaša uspeha in srečo. Če uživate nekaj časa Kola-Dulc vsak dan, postanejo Vaši živci močnejši, vsaka slabost izgine, in vsled močnega učinka se boste čutili zdrave in močne.

Kola

priporočajo zdravniki celega sveta ter ga rabijo v bolnišnicah kakor tudi v vseh zavodih za zdravljenje živcev.

Zahtevajte Kola-Dulc zastonj!

Zdaj se Vam ponuja ugodna priložnost za ojačenje živcev. Ne odlašajte in pišite mi dopisnico s svojim natančnim na-
slovom, na kar Vam pošljem z obratno pošto eno dozo Kola-Dulc zastonj in poštne prosto. — Ta doza
je dovolj velika, torej zadošča, da se Vam po zaužitju olajša in da se morete sami prepričati o njegovi čudotvorni
moči. Če Vam ugaja, lahko naročite potem več. Pišite pa takoj, predno to pozabite.

— Razpošiljalno mesto: Lekarna Sv. Duha, Budimpešta VI., odd. 426. —

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznim izgubl.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 %** naprej.